

BYTOM

Zegar w Teatrze Rozbark znowu odmierza czas

25 Marca 2021

Przez wiele lat odmierzał czas górnikom z Kopalni Węgla Kamiennego „Rozbark”, którzy codziennie mijali go przed zjazdem na szacht. Zegar na fasadzie budynku dawnej kopalnianej cechowni przestał jednak chodzić. Mechanizm zegarowy uległ zużyciu i przez wiele lat był nieczynny. Dzisiaj - dzięki umiejętnościom bytomskiego zegarmistrza Ryszarda Mielczarka, zaangażowaniu społeczników, władz miasta, pracowników Teatru Rozbark oraz uczniów Technikum nr 4 - rozbarski zegar znowu zaczął odmierzać czas.

- Uruchomienie nieczynnego zegara w dawnej cechowni KWK „Rozbark” to efekt działań, jakie wspólnie podjęliśmy ze społeczniczkami z grupy Landszaft, które postanowiły wesprzeć bytomskiego zegarmistrza Ryszarda Mielczarka - mówi prezydent Bytomia Mariusz Wołosz. - Pan Ryszard zgodził się wykonać przegląd i naprawę miejskich zegarów w zamian za długoterminową ugodę i odroczenie spłaty części zaległości czynszowych. Dzisiaj możemy zobaczyć jeden z efektów jego pracy - odnowiony i uruchomiony po wielu latach zegar, który będzie tym razem odmierzał czas artystom i widzom Teatru Rozbark - dodaje prezydent

Drugie życie rozbarskiego zegara

Wielu mieszkańców darzy bytomskie zegary sentymentem. Jednym z czasomierzy, o naprawę których bytomianie często dopytywali, jest właśnie zegar nad byłą cechownią KWK „Rozbark”.

- Pomysł na naprawę zegara pojawił się po zakończeniu rewitalizacji cechowni byłej KWK „Rozbark”, jednak ze względu na brak urządzenia sterującego, a także dokumentacji związanej z podzespołami elektrycznymi, niezbędnej do sterowania mechanizmem zegara, nie udało się go uruchomić - mówi Anna Piotrowska, dyrektor Teatru Rozbark. Sytuacja zmieniła się, kiedy zegar trafił w ręce Pana Ryszarda, który oczyścił go ze starej farby, dokonał renowacji, a także odtworzył zużyte części. Swoją pomoc zaoferowało również Technikum nr 4 w Bytomiu, dzięki czemu zegar otrzymał drugie życie i znów odmierza nam czas - podkreśla Anna Piotrowska.

Zegar w Teatrze Rozbark

Warto podkreślić, że zegar na fasadzie Teatru Rozbark to typ zegara, który bardzo często ozdabiał dworce kolejowe. W tego typu zegarach istnieje ścisły podział na część mechaniczno - elektryczną /zegar wtórny/ oraz układ sterujący /zegar pierwotny/, a szczyt ich produkcji przypadł na okres lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku. Przez lata odmierzał on czas górnikom z KWK „Rozbark”, jednak mechanizm zegarowy uległ zużyciu i przez wiele lat był nieczynny. Kiedy kopalnię zlikwidowano, a budynek cechowni przejęło miasto,

obiekt ten został w latach 2012 - 2014 zrewitalizowany, jednak nie zdecydowano się wówczas na remont zegara. Próbę renowacji zegara podjęto w kolejnych latach, jednak brak urządzenia sterującego, wysokie koszty naprawy oraz brak dokumentacji dotyczącej pracy elementów elektrycznych i sterowanie zegara, uniemożliwił jego renowację.

Kluczowy układ sterujący

Demontaż rozbarskiego zegara na fasadzie cechowni rozpoczął się w październiku 2020 roku. Wówczas nie obyło się bez pomocy bytomskich strażaków, którzy dysponowali sprzętem umożliwiającym jego zdjęcie. Zegar trafił następnie do pracowni Ryszarda Mielczarka przy ul. Piekarskiej, gdzie okazało się, że oprócz brakujących elementów sterujących zegara, cały mechanizm był pokryty farbą, którą należało dokładnie usunąć.

Kolejnym etapem prac było ustalenie częstotliwości działania mechanizmu oraz napięcia elektrycznego dla zregenerowanej cewki, czyli najbardziej istotnego elementu elektrycznego napędu zegara. Najtrudniejszym jednak elementem, który należało odtworzyć był sterownik. Tutaj z pomocą Ryszardowi Mielczarkowi przyszedł Dział Techniczny Teatru Rozbark, który nawiązał współpracę z rybnickim elektronikiem Tomaszem Porembskim oraz pracownikami Technikum nr 4 w Bytomiu. Udało się dzięki temu pozyskać pochodzącą z połowy XX wieku dokumentację poświęconą budowie tego typu zegarów. Do budowy nowego sterownika w bytomskiej pracowni jednak nie doszło, ponieważ na początku marca Paweł Murlik z działu technicznego Teatru Rozbark nawiązał współpracę z inżynierem specjalizującym się w naprawie zegarów w zabytkowych dworcach.

Jak się okazało, wystarczyło ustalić parametry związane z wyzwalanymi impulsami dla części mechaniczno - elektrycznej. Specjalista dostosował odpowiednie parametry w zbudowanym przez siebie sterowniku. Urządzenie zostało dostarczone do Bytomia w celu przeprowadzenia testów w specjalistycznej pracowni w Technikum nr 4 oraz dokonania korekt zegarmistrzowskich, po przeprowadzeniu których, zegar zdobiący fasadę zabytkowej Cechowni, znowu odmierza czas.

8

Zegar w Teatrze Rozbark znowu odmierza czas

Zegar w Teatrze Rozbark znowu odmierza czas

Rozbark. Miejsce górniczych wspomnień

Naprawiony zegar, to nie jedyny odrestaurowany fragment dawnej Kopalni Węgla

Kamiennego „Rozbark”. W latach 2012 - 2014 zrewitalizowana została cechownia i budynek administracyjny kopalni, które zostały zaadaptowane na potrzeby Teatru Rozbarku. Z kolei w 2017 roku obok siedziby Teatru Rozbark stanęła odnowiona rzeźba górnika autorstwa Waltera Tuckermanna, którą przeniesiono z byłej KWK „Centrum”. Obecnie trwa rewitalizacja pozostałych obiektów po byłej KWK „Rozbark. Tu powstaje Centrum Sportów Wspinaczkowych i Siłowych.

Podobne wiadomości:

[Khambatta Dance Company w Teatrze Rozbark](#) 2025-04-14

[Naznaczeni w Teatrze Rozbark](#) 2025-04-12

[Premiera w Teatrze Rozbark](#) 2025-04-10

[Koncert na czerwonym dywanie](#) 2025-03-20

[Bytomscy uczniowie „Baletówki” zaprezentowali zwycięskie prace](#) 2025-03-14

[Marzec w Teatrze Rozbark](#) 2025-02-28

[Bezpłatne warsztaty taneczne dla seniorów](#) 2025-02-07

[Wybitni młodzi sportowcy docenieni za ich ciężką pracę i sukcesy](#) 2025-01-24

[Budynek dawnej dyrekcji KWK „Rozbark” dostanie drugie życie](#) 2025-01-20

[Integra na scenie](#) 2025-01-09